6. Urfa

F. Siz normalde nerde oturuyosunuz?

M: Köyde oturuyorum.

F: Siz Urfa'lı mısınız?

M: Evet

F: Nüfus ne kadar aşağı yukarı burada?

M: 1400

F: Sizce Urfa'lı olmak ne demek?

M: Bizim kültürümüz, atalarımızdan kalma tanıdık tanımadık birisi bize misafir olsun istiyoruz. Misafiri severiz, evimizde yatırabiliriz. Mülteciler bu 6-7 yıldır Urfa'ya geldiler, iyi insanları da var, kötü insanları da var. Biz yer verdik, ocak açtık, ayakkabı, ev verdik, su elektrik verdik. Gelenlerin bi tek kıyafeti vardı. Bizim köyümüze 6 ev geldi. Hepsini sağlık ocağında yerleştirdik, sonra 2 tane kaldı sonra gitti.

i1: Urfalı olmak misafirperverlik demek.

M: Suriyelilerden benim farkım yok ben de günlük Urfa'ya geliyorum. Gelen mülteciler sadece kıyafetleriyle çoluk çocuk geldiler. Bütün mahalle, vatandaş ne varsa yardımda bulundu. Her konuda yardımcı oldular.

F: Diğer Türk kentlerine göre Urfalılar nasıl?

M: Urfa'daki insanlar cesaretlidir, biz tanımadığımız insanı evimize misafir ediyoruz. Nereli olursa olsun fark etmez. Herkes kendi işini kendi görüyor. Mültecilerin bir kısmı burada kuyumcu dükkanı almış. Kendi mağazalarını açmışlar. Ne isterlerse yapmışlar yani. Çalışıyorlar. Onlara devlet para da veriyor.

F: Sizin orada nece konuşuluyor?

M: Sadec Türk dili, Arapça yok bizde. Kürtçe ve Türkçe biliyoruz.

F: Yaş aralığı nasıl?

M: Çoğunlukla yaşlılar var bu mahallede. Sadece yaşlı maaşı alıyorlar, emekli olmamışlar.

F: Köydeki insanlnarın işi var mı? Ne yapıyorlar?

M: Fıstık ekiyoruz, fıstık. Antep fıstığı. Arpa, mercimek. Çiftlik var. Hayvan besliyoruz.

F: Şu an kimse kalmadı mı Suriyeli?

M: 2 sene kaldılar, çok güzel yardım ettik. Yediler içtiler, sağlık ocağını açtık.

F: Nasıl geçti bu dönem? Günlük hayatta Suriyeli ve yerliler arasında muhabbet var mıydı?

M: Çok güzel, çok güzeldi. Birbirlerini davet ediyorlardı, gezmeye gidiyorlardı, piknik yapıyorlardı. İçli köfte yapıyorlardı.

F: Gelenler Kürtçe mi biliyorlardı, Arapça mı?

M: Kürtçe de biliyorlardı ama aralarında Arapça konuşuyodu.

F: Demek ki onlar Araptı.

M. Evet, çoğu zaten bizim Urfa'lıların akrabasıdır.

F: Evlilik oluyor mu?

M: Suriyeli bayalnar bizimkilerle evleniyor. Onların kadınları bizim erkeklerle evleniyorlar. Bizimkiler onlarla evlenmiyor.

F: Evlilik olunca nasıl karşılanıyor?

M: Valla Suriyeliler burada birbrilerine güvendiler mi, bir erkekle evlendikleri zaman. Suriyeli bayan bizim bir erkekle evlendi diyelim. 40-50 yaşlarında. Birbirlerine güvenerek bir dereceye geliyolar. Sonra bi bakıyosun bir gecede kadın altınları her şeyi kaçıp gitmiş. Bu yanlışı yapıyolar. Vatandaş traktörü satmış, ona altın almış. Her eşyasını almış 2 ay sonra ne var ne yok çalıp dönmüş. En az 3 tane öyle olmuş çok ayıp ya.

F: Ne düşünüyorlar buradakiler bunla ilgili?

M. Şimdi yanlış düşünüyorlar, evlenmekten şu an şüpheleniyorlar. Adam evlenmiş o adamın ne parası varsa alıp gidiyor. Bi de Suriyeliler burada her yerde... Emniyetimizi rahatsız ediyorlar. O rahatsızlık nedir? Birbiriyle kavga dövüş. Bizim devleti rahatsız ediyorlar.

F: Genel olarak köyünüzdekiler Suriyelilerle ilgili ne düşünüyor?

M: Rahat durmuyorlar diyolar. Suriyeliler kavga, problem hep, halk da rahatsız oluyor. Birbirleriyle kavga ediyo Suriyeliler.

F: O zaman ne düşünüyor?

M: Bizimkiler "Suriyeliler bizi sevmiyor" diyorlar. Sadece beni değil, kimseyi yani.

F: Neden?

i1: Suriye milleti biraz keyifçi, rahat. Kimi çok çalışkan ama kimi de çok rahat. Rahat olmak istiyolar. Ama burası Suriye değil, memleketin değil burada kanun neyse ona göre uy.

M: Yani mahalle ortasında böyle külot giysen, insanlar ayıp der ayıp der.

F: Yani siz aynı dili konuşuyosunuz üstelik, Kürtçe biliyosunuz, onlar da biliyorlar. Böylece daha yakın hissediyo musunuz?

M: Biz diyoruz ki rahat olsunlar, yeterli. Kendi aralarında sıkıntıları var kavga eidyorlar, oraya buraya saldırıp vatandaşı rahatsız ediyorlar.

F: Siz kardeş olarak hissediyor musunuz?

M: Evet farketmez bizim için.

i1: Kuran'da bütün müslümanlar kardeştir diyor, onlar da kardeş.

F: Yani duygunuz nedir, biz kardeşiz müslüman kardeş misiniz? Akraba mı? Kürt kardeş mi?

M: Akraba evet akraba

F: Bunun için daha yakın hissediyor musunuz?

M: Evet evet, yakınn hissediyoruz. Mesafe yok.

F: Aranızda farklılık var mı?

M: Devlet olarak farklılık var sadece. Din aynı, kültür hemen hemen aynı. Ama bizim millet daha çalışkan ama onların geneli biraz rahat. Bir komşumuz vardı mahallede. Sabaha kadar konuşuyorlar eğleniyorlar. Çok rahatsızdık. Ama bazı Suriyeliler var çok efendi sana konuşurkenn utanarak konuşuyor. O kişilik meselesi. Toplum olarak insana yansıyor tabii.

F: Kürt suriyeliler nasıl?

M: Güzel

i1: Hemen hemen Araplara yakın. Sonuçta Suriyeli.

F: Yani Suriyeli Araplarla Kürtler daha çok birbirlerine benziyo, buradaki Kürtlere veya Araplara değil?

M: Evet evet

F: Bazı şeyler sizi rahatsız ediyor dediniz. Hangi şeyler.

M: Bayanları, Suriyeli bayanları. Dileniyorlar, bir lira istiyorlar. Bizde bayan yapsa yasaktır ama onlar yapıyor. Kapıya gidip dileniyolar. Dilenmek çevreye zararlıdır. Bi de şöyle bir şey var, bizim duyduğumuza göre, geceleri kapının

önündeki terlik, ayakkabıları alıp götürüyolar. Bir bodrum olsa kapıyı kırıp hırsızlık yapıyolar. Bizde de hırsızlık var ama onlarda daha fazla var.

F: Huyları nasıl size benziyor mu?

M: Onlar acımasız.

i1: Vicdan arka planda. Önemsiz.

M. Geçen sene bizim bu Suruç tarafınnda bir köye gidip kapıyı çalmışlar birinin evini soymuşlar, yaralamışlar onları.

F: Bu nasıl bir duygu veriyor.

M: İyi değil, iyi değil. Tabii şimdi ben sana sıkıntı versem iyi midir? Başka bir şey demeye gerek yok.

F: O anda ne düşünüyorsunuz?

M: Aileme öyle bişey yapsa mesela ben şimdi o bayana ne yapabilirim. Yanlıştır.

F: Ben İstanbul'da oturuyorum. Türk haberlerinde şöyle bir şey var: "Biz Türkler ve Suriyeliler din kardeşiyiz."

M: Evet aynen öyle. İyidir biz de biliyoruz evet din kardeşiyiz.

F: Bu ne demek din kardeşi?

M: Bu bizim peygamber efendimizden gelme bişey.

F: İkiniz Müslümansınız ama pratik olarak ne demek din kardeşi olmak?

M: Hepimiz bir anne bir babadan geldik, Hz. Havva, Hz. Adem. Bizim düşüncemiz o. Tek kaynak Kuran-ı Kerim. Allah Kuran-ı Kerim'de tüm müminler kardeştir diyor. Biz bunu esas alıyoruz. Muhtar amcam anlattı. Esasında hepimiz kardeşiz. Mümin ne demek? Allaha inanan demek.

i1: Şimdi bu sosyal hayatta herkesin işi gücü koşuşturması var. Herkesin psikolojisi farklı. Kimi sinirli, kimi sakin, kimi dindar, kimisi ateist inanmıyor. Herkes farklı. Herkesin hal hareket düşüncesi farklı olur. Şimdi ben bir yanlış yaparsam, elhamdülillah hepimiz müslümanız, büyük olmasından dolayı beni affedicektir. Yaş gereği, olgun kişiliğe sahip olduğunndan hoş görecek. Hor değil, hoş görecek. Herkes hoş görmeyebilir. Merhamet, vicdan daha geride kimi insanlarda. Bir adam yeri düştü mü yardım etmek ayrı şey, etmemek ayrı şey. Biri hoş görür, diğeri hor görür. O insanın cenab-ı Allah ile olan alakasıyla ilgili.

M: Her hayvan kendi bacağından asılır.

i1: Ben Ankara'da adres sordum, simitçiye dedim burası neresi. Adam beni hiç umursamadı. Cevap vermiyo, halbuki arka sokakmış. Ama Urfa'da bu seninle beraber gider oraya. İstanbul'da hayat şartları çok farklı. Metropol şehire buradan giden insan değişiyor. Orada şartlara göre yaşıyosun. Burası öyle değil, insanlar daha samimi, içten daha farklı düşüncelere sahip. Doğu - Güney Doğuda çocuklar babalarına hürmet eder ama Batı öyle değil babanın

çocuktan haberi yok. Doğu'da öyle değil, daha sorumluluğumuz daha ailevi olarak güçlü. Belki maddi durumumuz düşük, ama kültür farkları çok var. Aile kültürü farklı mesela. İnsanların vicdanı, kültürü, hal hareketi farklı her bölgede.

F: Onlar da yani yine dini değerleri yaşıyor ama farklı mı demek istediniz? Yani farklı şartlar?

i1: Batıdaki insan belki buradakilerden de vicdanlı olabilir. O insanınn kendini nasıl yetiştirdiğiyle ilgili bir şey. Kültürüne ailesinden aldığı geleneğe bağlı.

F: Yani diyorsunuz ki Suriyelilerin müslüman olmaları güzel bir şey, ama fazla bir önemi yok.

M: Anlamı yok evet.

F: Eğer Suriyeli sığınmacılar dönmek yerine temelli kalmaya karar verirse sizin ve köyünüzdeki insanlar buna karşı ne hisseder.

M: Biz diyoruz ki kendi memleketlerine gitseler daha iyi ederler. En iyisi bu.

F: Neden?

M: Yav, yeter. Bak şimdi bi örnek vericem. Ukrayna-Rusya savaş yapıyor. Ukrayna vatandaşı 1000 kat iyi Suriyeliden, niye? Memleketini bırakmıyor. Kaçmadılar. Bunlar bişey oldu hemen kaçtılar. Ya biraz direnin ya. Doğru değil mi? Biraz direnin yani. Bu Ukraynalılar 12-13 yaşında çocukları, yaşlıları yolladılar. Ama gençler biz savaşır, direniriz dedi. Bunlar hemen kaçalım dediler. Tarlayı, köyü, mazotu bıraktılar. Birazcık cesaret göstermeliydiler.

F: Erkeklere karşı farklı hissediyor musunuz? Kadınlarla karşılaştırınca?

M: Öncelik tabii ki bayanlarındır bizde. Yani erkek olan bir yerde bayanı savaşa gönderemeyiz.

F: Suriyeli kadınlar burada kalsa ama erkekler olmaz?

M: Evet olmaz. Ailesini de götürebilir tabii beraber giderler. Ama işte kendi devletlerine destek olmadılar.

F: Sizce onlar gitmese, onlar bi noktada Türk olabilir mi?

M: Onlarda böyle bir düşünce olsa zaten olur. Ama gitseler daha da rahat ederler. Burada bir yövmiye ile zor geçiniyorlar orada yövmiye daha çok kazanırlar.